Veritabanının başlıca amacı; ilişkisel olarak sakladığı veriyi doğru, hızlı, güvenli ve en iyi performans ile sorgulayarak doğru sonuçları vermektir. Tüm veritabanı yönetim sistemlerinde en çok kullanılan sorgular veriyi seçme ve gösterme ile ilgili olan sorgu yapılarıdır.

INSERT, UPDATE ya da DELETE gibi sorguların yapacakları işler kısıtlıdır. Çünkü işlevsel olarak az sayıda göreve sahiptirler. Ancak SELECT sorgusu bir veritabanı uygulamasında sayısız defa kullanılan bir sorgu yapısının temelidir. Bir veriyi gösterirken, formatlarken, sütunları seçerken, filtreleme ve koşullar belirleme, geçici ya da uzaysal veriler ile çalışmak gibi daha birçok iş için kullanılan sorgudur.

Verileri sorgulamak adındaki bu bölümde ilişkisel verileri sorgulayarak, ihtiyaç dahilinde doğru veriyi doğru yöntem ile elde etmeyi öğreneceksiniz.

OPERATÖR TÜRLERİ

T-SQL ile programatik işlemler yapabilmek için operatörler kullanılır. Bu operatörlerin bazıları şu şekilde isimlendirilir.

- Karşılaştırma Operatörleri
- Mantıksal Operatörler
- · Aritmetik Operatörleri
- Atama Operatörü
- Metin Birleştirme Operatörü

ARITMETIK OPERATÖRLERI

SQL Server'da T-SQL ile matematiksel hesaplama işlemlerini gerçekleştiren operatörlerdir.

Aritmetik operatörleri şunlardır;

Operatör	Anlamı
%	Mod Alma
*	Çarpma
/	Bölme
+	Toplama
_	Çıkarma

Aritmetik operatörler tüm programlama dilleri ve veritabanı sorgu dillerinde mevcuttur. Hepsinde bir öncelik sıralaması vardır. Bu sıralama işlemi yukarıdaki sıralamaya göre yukarıdan aşağıya doğru tüm dillerde aynıdır.

5 ile 3 sayılarını toplayarak ekranda görüntüleyelim.

```
SELECT 5 + 3;
```

Hesaplama işlemlerinde parantez kullanımına örnek olarak daha karmaşık bir hesap yapalım.

```
SELECT ((5 + 3) * 6) * 2; -- Bu işlem sonucu 96 olacaktır.
```

Hesaplama işlemlerini birçok sorgu ifadesiyle birlikte kullanabilirsiniz. Sadece veriyi seçme işlemlerinde değil, stored procedure ya da benzeri özel işlemler yapacağınız nesneler içerisinde de matematiksel işlemlerde kullanabilirsiniz.

ATAMA OPERATÖRÜ

Eşit (=) işaretiyle ifade edilir. Değişkenlere değer atarken kullanılır.

Degisken adında bir değişken tanımlayıp SET ve atama operatörü (=) kullanarak bir değer atayalım ve ekranda görüntüleyelim.

```
DECLARE @Degisken VARCHAR(10);
SET @Degisken = 7;
PRINT @Degisken;

Messages
7
```

METIN BIRLEŞTIRME OPERATÖRÜ

Artı (+) işaretiyle ifade edilir. Birden fazla string değeri yan yana birleştirerek, yazmak için kullanılan operatördür. Yan yana getirilen bu kayıtlar gerçekten birleştirilmez, birleşik olarak görüntülemeyi sağlar.

SELECT 'DIJIBIL.com' + ' & ' + 'KodLab.com';

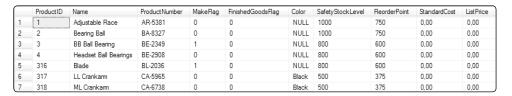
Yukarıdaki sorgu sonucunda, tek tırnaklar arasındaki string değerler birleştirilerek ekranda görüntülenecektir.

SELECT İLE KAYITLARI SEÇMEK

Kayıtları seçmek (Selecting) ve listelemek için kullanılan SELECT sorgu yapısını, T-SQL'e Genel Bakış bölümünde incelemiştik. Şimdi bir hatırlatma yaparak SELECT sorgularının nasıl daha etkili kullanılacağına göz atalım.

SELECT sorgularında tüm tabloyu seçmek için * (yıldız) işareti kullanılır. Bu işaret performans açısından verimli olmadığı gibi tüm sütunları getirdiği için ihtiyaç fazlası işlem yapıyor da diyebiliriz.

SELECT * FROM Production. Product;

Bu işlemi kısıtlayarak daha az sütunu kendi belirttiğimiz şekilde listelemek istersek;

SELECT ProductID, Name FROM Production. Product;

	ProductID	Name
1	1004	% 20 indirimli ürün
2	1	Adjustable Race
3	461	Advanced SQL Server
4	879	All-Purpose Bike Stand
5	712	AWC Logo Cap
6	3	BB Ball Bearing
7	2	Bearing Ball

SELECT sorgularında sütunların listeleme sırasını belirlemek bizim elimizdedir. Tabloda ilk sırada yer alan ProductID sütununu dilersek SELECT sorgumuzda son sırada listeleyebilir ya da sorgumuza dahil etmeyebiliriz.

Yaygın bir kullanımı olmasa da şu şekilde de **SELECT** sorgusu oluşturulabilir.

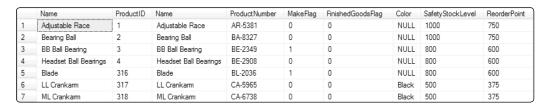
SELECT

Production.Product.Name,

Production.Product.*

FROM

Production. Product;

Bu sorgu ile, önce tablodaki Name sütunu, sonra * kullanımı ile Name dahil tüm sütunlar listelenir.

DISTINCT ILE TEKILE INDIRGEMEK

Aynı veriye sahip sütunları sorgularken, sonuç kümesinde her kayıttan sadece bir tane olmasını, yani tekrarlamayı engellemek istiyorsak DISTINCT kullanılır.

Personellerin isimlerini, her isimden sadece bir tane olacak şekilde listeleyelim.

SELECT DISTINCT FirstName FROM Person. Person:

<mark>UNION VE UNION ALL İ</mark>LE Sorgu Sonuçlarını Birleştirmek

Bazen **SELECT** sorgularında, birden fazla sorgunun sonucunu birleştirmek ve birleştirilen sorgular üzerinde farklı sorgular oluşturmak gerekebilir.

Bu tür birleştirme işlemleri için union ve union all kullanılır.

```
SELECT BusinessEntityID, ModifiedDate, SalesQuota
FROM Sales.SalesPerson
WHERE SalesQuota > 0
UNION
SELECT BusinessEntityID, QuotaDate, SalesQuota
FROM Sales.SalesPersonQuotaHistory
WHERE SalesQuota > 0
ORDER BY BusinessEntityID DESC, ModifiedDate DESC;
```

Yukarıdaki sorguda iki ayrı sorgu bulunmaktadır. Bu sorgular farklı tablolardan farklı verilerin listelenmesi için kullanılmıştır. Ancak bu sorguların sonucunda listelenecek kayıtların birleştirilerek listelenmesini istiyoruz.

İlk sorguda Sales.SalesPerson tablosunda, SalesQuota sütun değeri 0'dan büyük olanları, ikinci sorguda ise Sales.SalesPersonQuotaHistory tablosundaki bazı koşullara uyan satırların listelenmesini istedik. Son olarak ise, bu kayıtların tamamının birleştirildikten sonra listelenmesi için iki sorgu arasında UNION kullandık.

UNION operatörü, ilk sorguda var olan ve ikinci sorguda tekrarlanacak kayıtları filtreler. Yani, sorgular için bir DISTINCT uygular. Bu şekilde, kayıt tekrarı olmaması garantilenmiş olur.

UNION ile UNION ALL operatörleri aynı işlem için kullanılır. UNION ALL operatörünün tek farkı, kayıtlar için bir DISTINCT uygulamamasıdır. Yani, UNION yerine UNION ALL kullanırsanız, ikinci sorguda yer alan kayıtlar herhangi bir kontrole tabi tutulmadan, birinci sorgu sonucunda aynı kayıtlar yer alsa bile ilk birleştirme işlemi gerçekleşir.

WHERE ILE SORGU SONUÇLARINI FILTRELEMEK

Temel SELECT işlemlerini gerçekleştirerek birçok kayıt listeledik. Ancak, dikkat ederseniz bu kayıtlar belli koşullara göre hazırlanmış değillerdi. Tablodaki tüm sütunları ya da belirlediğimiz sütunlardaki tüm kayıtları listeleyecek sorgular kullandık.

Gerçek uygulamalarda bu tür sorgular yeterli değildir. Belirli koşulları sağlayan sonuçları isteyeceğimiz yüzlerce farklı istek ve sorunla karşılaşırız. Bu sorunları çözmek için kullanacağımız ve aslında **SELECT** sorgu gücünü tam anlamıyla kullanmamızı sağlayacak özelliği, verileri çeşitli koşullara göre filtreleyerek istediğimiz kayıtları listeleyebilmesidir.

Söz Dizimi:

```
SELECT sutun_ismi1[, sutun_ismi2, ... | *]
FROM tablo_ismi
WHERE şart_ifadeleri
```

Ürünler tablosundan 5 no'lu ürünü getirmek, ürün isminin baş harfi A olan ürünleri getirmek gibi birçok farklı şekilde kullanılabilir.

MANTIKSAL OPERATÖRLER

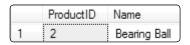
AND, OR VE NOT mantıksal operatörleriyle birden çok koşullu ya da birleşik listelemeleri gerçekleştirmek mümkün olmaktadır.

AND

SELECT cümlelerinde WHERE filtresi ile birlikte kullanılır. İstenen kayıtların birden fazla özellikle belirtilip filtrelenmesi işleminin gerçekleştirilmesini sağlar.

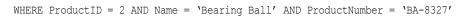
Production. Product tablosunda ProductID sütunu değeri 2 ve Name sütunu değeri "Bearing Ball" olan kayıtları listelemek için aşağıdaki gibi bir sorgu kullanılabilir.

```
SELECT ProductID, Name FROM Production.Product
WHERE ProductID = 2 AND Name = 'Bearing Ball';
```


Bu sorgu ile istenen kayıtların ProductID'si 2 olması ve Name sütun değerinin de "Bearing Ball" olmasını garanti altına almış oluruz. Bu işlem tek satır üzerinde gerçekleştirilir. Yani Production. Product içerisindeki her kayıt için bu sorgulama yapılır ve her kayıttaki ProductID ile Name sütunları aynı satırda bu değerlere sahip olan kayıtlar sonuç olarak döndürülür.

AND operatörü ile 2 ya da daha fazla karşılaştırma da yapılabilir. Yukarıdaki sorgunun WHERE kısmını şu şekilde değiştirerek inceleyiniz.

	ProductID	Name	
1	2	Bearing Ball	

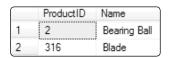
Sorgu sonucu aynı olacaktır. Ancak farklı kayıtlar ve işlemler için kullanıldığında daha anlamlı ve farklı sonuçlar üretilebilir.

$\Box R$

SELECT cümlelerinde WHERE filtresi ile birlikte kullanılır. Birden fazla seçenek belirtip bu seçeneklerin herhangi birine uyan kayıtların getirilmesini sağlar. Satır bazlı değil, tablo bazlı çalışır.

Production. Product tablosunda Name sütunu değeri Blade ya da Bearing Ball olan kayıtları listelemek için aşağıdaki gibi bir sorgu kullanılabilir.

```
SELECT ProductID, Name FROM Production.Product
WHERE Name = 'Blade' OR Name = 'Bearing Ball';
```


Bu sorgu ile istenen kayıtların Name sütunu değeri Blade ya da Bearing Ball olması garanti altına alınmış olur. Tablo üzerinde Name sütunu Blade ve Bearing Ball olanlar getirilecektir.

OR operatörü ile 2 ya da daha fazla karşılaştırma yapılabilir. Yukarıdaki sorgunun WHERE kısmını şu şekilde değiştirerek inceleyiniz.

```
WHERE Name = 'Blade' OR Name = 'Bearing Ball' OR Name = 'Chain'
```

74 YAZILIMCILAR İÇİN İLERİ SEVİYE T-SQL PROGRAMLAMA

	ProductID	Name
1	2	Bearing Ball
2	316	Blade
3	952	Chain

Sorgu sonucunda önceki gibi 2 değil, 3 kayıt dönecektir. Bir or şartı gerçekleşmez ise diğer or şartlarına bakılır ve sorgu ile eşleşen kayıtlar döndürülür.

Ürün listesinde seçme işlemi yapan bir kaydın or 1=1 eklenerek devre dışı bırakılması.

SELECT

ProductID, Name, ProductNumber

FROM

Production.Product

WHERE

ProductID < 0 OR 1=1;

	ProductID	Name	Product Number
1	1	Adjustable Race	AR-5381
2	2	Bearing Ball	BA-8327
3	3	BB Ball Bearing	BE-2349
4	4	Headset Ball Bearings	BE-2908
5	316	Blade	BL-2036
6	317	LL Crankam	CA-5965
7	318	ML Crankam	CA-6738

or 1=1 komutu ,veritabanına yapılan hacking saldırıları için kullanılan en basit yöntemlerden biridir. Bu komut, eklenerek kendisinden önceki tüm şartlar sağlanmasa bile sorgunun kapsadığı tüm kayıtları getirecektir.

SELECT cümlelerinde WHERE filtresi ile birlikte kullanılır. Birlikte kullanıldığı operatörün olumsuzluk eki anlamına gelir. Bir koşul ile belirtilen kayıtların haricindeki kayıtları getirir. Örneğin; 10 kayıtlık bir veri kümesinde 1. ve 2. kayıtların koşul içerisinde NOT ile birlikte belirtildiği sorgu ifadelerinde bu kayıtlar hariç tüm kayıtlar (8 kayıt) getirilir.

KARŞILAŞTIRMA OPERATÖRLERİ

İki değerin birbiriyle karşılaştırılması için kullanılır. Karşılaştırılan verilerin türü aynı olmalıdır. Bir string, bir başka string ile karşılaştırılabilir. Bir string ile sayısal bir tür karşılaştırılamaz.

Operatör	Anlamı
<	Küçük
>	Büyük
=	Eşit
< =	Küçük Eşit
> =	Büyük Eşit
! =	Eşit Değil
< >	Eşit Değil
LIKE	Metin Karşılaştırma Operatörü

AdventureWorks veritabanında bazı sorgular geliştirerek bu operatörleri inceleyelim.

Production.Product tablosunda ProductID değeri 5'den küçük olan kayıtları listeleyelim.

SELECT ProductID, Name FROM Production. Product WHERE ProductID < 5;

	ProductID	Name
1	1	Adjustable Race
2	2	Bearing Ball
3	3	BB Ball Bearing
4	4	Headset Ball Bearings

Aynı sorguyu kullanarak, < işaretini > işareti ile değiştirirseniz 5'den büyük kayıtları listeleyecektir.

Production.Product tablosunda ProductID değeri 4'e eşit olan kayıt ya da kayıtları listeleyelim.

SELECT ProductID, Name FROM Production.Product WHERE ProductID = 4;

	ProductID	Name
1	4	Headset Ball Bearings

76 YAZILIMCILAR İÇİN İLERİ SEVİYE T-SQL PROGRAMLAMA

Production. Product tablosunda ProductID değeri 316'dan küçük ve eşit olan kayıtları listeleyelim.

SELECT ProductID, Name FROM Production.Product WHERE ProductID <= 316;

	ProductID	Name
1	1	Adjustable Race
2	2	Bearing Ball
3	3	BB Ball Bearing
4	4	Headset Ball Bearings
5	316	Blade

Aynı sorguları kullanarak <= işareti >= işareti ile değiştirirseniz, 316'ya eşit ve büyük olan kayıtları listeler.

Production.Product tablosunda ProductID değeri 316 olmayan kayıtları listeleyelim.

SELECT ProductID, Name FROM Production.Product WHERE ProductID <> 316;

	ProductID	Name
1	1004	% 20 indirimli ürün
2	1	Adjustable Race
3	461	Advanced SQL Server
4	879	All-Purpose Bike Stand
5	712	AWC Logo Cap
6	3	BB Ball Bearing
7	2	Bearing Ball

LIKE

LIKE operatörü karakterler içerisinde karşılaştırma yapmak için kullanılır. LIKE (*Liken = Benzerlik Bulmak*) operatörü, karşılaştırma işlemini birçok farklı yöntem ile gerçekleştirebildiği için, basit metinsel arama işlemlerinde tercih edilebilecek yöntemdir.

LIKE ile etkili sorgular oluşturabilmek için joker karakterler kullanılmalıdır.

JOKER KARAKTERLER

Sadece LIKE operatörü ile kullanılan joker karakterler, arama sorgularında bir ya da daha fazla harfin yerine geçer. Belli aralıklarda, belli harf ile başlayan ya da biten sorgularda joker karakterler kullanılır.

Joker karakterler	Anlamı
9	Birden fazla harf ve rakamın yerini tutar.
_	Bir tek harf ya da rakamın yerini tutar.
[Harf]	Herhangi bir harf yerine gelebilecek harfleri belirtir.
[^Harf]	Herhangi bir harf yerine gelemeyecek harfleri belirtir.
[A-Z]	A ile Z arasındaki harfleri belirtir.

Production.Product tablomuzda Name sütunu içerisinde "ad" karakterleri bulunan kayıtları listeleyelim.

SELECT ProductID, Name FROM Production. Product WHERE Name LIKE '%ad%'

	ProductID	Name
1	1	Adjustable Race
2	461	Advanced SQL Server
3	316	Blade
4	399	Head Tube
5	847	Headlights - Dual-Beam
6	848	Headlights - Weatherproof
7	4	Headset Ball Bearings

LIKE operatörü ile basit bir karşılaştırma işlemi yapalım.

Baş harfi "C" olan tüm kayıtların ProductID, Name Ve ProductNumber sütunlarını getirelim.

```
SELECT
ProductID, Name, ProductNumber
FROM
Production.Product
WHERE
Name LIKE 'C%';
```

78 YAZILIMCILAR İÇİN İLERİ SEVİYE T-SQL PROGRAMLAMA

	ProductID	Name	Product Number
1	320	Chainring Bolts	CB-2903
2	321	Chainring Nut	CN-6137
3	322	Chainring	CR-7833
4	323	Crown Race	CR-9981
5	324	Chain Stays	CS-2812
6	504	Cup-Shaped Race	RA-2345
7	505	Cone-Shaped Race	RA-7490

LIKE sorgularında dönecek sonucu belirleyen etken, LIKE'dan sonra gelen tek tırnaklar içerisindeki joker karakterler ve bunların kombinasyonlarıdır.

Joker karakterleriyle ilgili birkaç farklı örnek yapalım.

"Be" ile başlayan tüm ürünlerin kayıtlarını listeleyelim.

SELECT

ProductID, Name, ProductNumber

FRON

Production.Product

WHERE

Name LIKE 'Be%';

	ProductID	Name	Product Number
1	2	Bearing Ball	BA-8327

Son 4 karakteri "karm" olan, yani "karm" ile biten kayıtları listeleyelim.

SELECT

ProductID, Name, ProductNumber

FROM

Production.Product

WHERE

Name LIKE '%karm';

	ProductID	Name	Product Number
1	319	HL Crankam	CA-7457
2	317	LL Crankam	CA-5965
3	318	ML Crankam	CA-6738

"hai" ifadesi içeren tüm kayıtları listeleyelim.

SELECT

ProductID, Name, ProductNumber

FROM

Production.Product

WHERE

Name LIKE '%hai%';

	ProductID	Name	ProductNumber
1	952	Chain	CH-0234
2	324	Chain Stays	CS-2812
3	322	Chainring	CR-7833
4	320	Chainning Bolts	CB-2903
5	321	Chainring Nut	CN-6137

'eflector' ile biten tüm 9 harfli kayıtları listeleyelim.

SELECT

ProductID, Name, ProductNumber

FROM

Production.Product

WHERE

Name LIKE 'eflector';

	ProductID	Name	ProductNumber
1	506	Reflector	RF-9198

İlk iki harfi belli olmayan, son harfleri 'flector' olan 9 harfli kayıtları listeleyelim.

SELECT

ProductID, Name, ProductNumber

Production.Product

WHERE

Name LIKE ' flector';

	ProductID	Name	ProductNumber
1	506	Reflector	RF-9198

'a' ya da 'c' ile başlayan tüm isimleri listeleyelim.

SELECT

ProductID, Name, ProductNumber

FROM

Production.Product

WHERE

Name LIKE '[AC]%';

	ProductID	Name	Product Number
1	1	Adjustable Race	AR-5381
2	320	Chainring Bolts	CB-2903
3	321	Chainring Nut	CN-6137
4	322	Chainring	CR-7833
5	323	Crown Race	CR-9981
6	324	Chain Stays	CS-2812
7	461	Advanced SQL Server	LR-2398

5 karakterli ve ilk karakteri 'A' ile 'C'arasında olan ve 'lade' ile biten tüm isimleri listeleyelim.

SELECT

ProductID, Name, ProductNumber

FROM

Production.Product

WHERE

Name LIKE '[A-C]lade';

	ProductID	Name	ProductNumber
1	316	Blade	BL-2036

'A' ile başlayan ve ikinci karakteri c olmayan tüm isimler.

SELECT

ProductID, Name, ProductNumber

FROM

Production.Product

WHERE

Name LIKE 'A[^c]%';

	ProductID	Name	Product Number
1	1	Adjustable Race	AR-5381
2	461	Advanced SQL Server	LR-2398
3	712	AWC Logo Cap	CA-1098
4	879	All-Purpose Bike Stand	ST-1401

Birden fazla karşılaştırma için LIKE kullanım örneği; 'A' ya da 'B' ya da 'C' ile başlayan ürünleri listeleyelim.

SELECT
ProductID, Name, ProductNumber
FROM
Production.Product
WHERE

Name LIKE 'A%' OR Name LIKE 'B%' OR Name LIKE 'C%';

	ProductID	Name	Product Number
1	1	Adjustable Race	AR-5381
2	2	Bearing Ball	BA-8327
3	3	BB Ball Bearing	BE-2349
4	316	Blade	BL-2036
5	320	Chainring Bolts	CB-2903
6	321	Chainring Nut	CN-6137
7	322	Chainring	CR-7833

Karakter karşılaştırma işlemlerinde joker karakterlerin birçok faydasını gördük. Ancak bir metin içerisinde joker karakter bulunma olasılığı da yüksektir. Örneğin; yüzde (%) işareti, birçok durumda kullanılan, bu işareti yukarıda kullandığımız yöntemler ile sorgu içerisinde kullanamayız.

LIKE ile joker karakter karşılaştırması yapabilmek için farklı bazı yöntemler kullanılır.

İçerisinde yüzde (%) işareti geçen kayıtları listeleyelim.

SELECT

ProductID, Name, ProductNumber

FROM

Production.Product

WHERE

Name LIKE '%[%]%';

	ProductID	Name	ProductNumber
1	1004	% 20 indirimli ürün	SK-9299

'/' karakteri bulunan kayıtları aramak istediğimizde ise, ek parametrelere gerek yoktur.

SELECT

ProductID, Name, ProductNumber

FROM

Production.Product

WHERE

Name LIKE '%/%';

	ProductID	Name	ProductNumber
1	523	LL Spindle/Axle	SD-2342
2	524	HL Spindle/Axle	SD-9872
3	873	Patch Kit/8 Patches	PK-7098
4	908	LL Mountain Seat/Saddle	SE-M236
5	909	ML Mountain Seat/Saddle	SE-M798
6	910	HL Mountain Seat/Saddle	SE-M940
7	911	LL Road Seat/Saddle	SE-R581

LIKE sorgularına olumsuzluk anlamı katmakta mümkündür. Bunun için NOT operatörü kullanılır.

İlk örneğimizde 'Be' ile başlayan kayıtları listelemiştik. Şimdi ise, NOT operatörünü kullanarak, 'Be' ile başlayan kayıtların olmadığı, yani 'Be' ile başlamayan tüm kayıtları listeleyelim.

SELECT

ProductID, Name, ProductNumber
FROM
Production.Product
WHERE
Name NOT LIKE 'Be%';

	ProductID	Name	ProductNumber
1	1	Adjustable Race	AR-5381
2	3	BB Ball Bearing	BE-2349
3	4	Headset Ball Bearings	BE-2908
4	316	Blade	BL-2036
5	317	LL Crankam	CA-5965
6	318	ML Crankam	CA-6738
7	319	HL Crankam	CA-7457

BELIRLI KAYITLAR ARASINDA SORGULAMA YAPMAK

SELECT ile WHERE koşulu oluştururken genel kullanım, belirli bir kaydı ya da bu kayıttan küçük, büyük ya da eşit olan kayıtların listelenmesidir. Ancak, bazen sadece belirli kayıtlar ya da belirli kayıtların arasındaki kayıtları listelemek isteyebiliriz. Bu gibi durumlarda kullanılacak aralık sorgulama tekniklerini inceleyelim.

BETWEEN .. AND ..

SELECT cümlelerinde WHERE koşulu ile birlikte kullanılır. Between operatörü iki operand alır ve aldığı operandların aralığını kontrol eder. Between operatöründe ilk değer küçük, ikinci değer büyüktür ve aldığı operandları da sorgulamaya dahil eder.

Production.Product tablosundaki ProductID sütun değeri 1 ile 4 arasında olan kayıtları getirelim.

SELECT ProductID, Name FROM Production.Product WHERE ProductID BETWEEN 1 AND 4;

84 YAZILIMCILAR İÇİN İLERİ SEVİYE T-SQL PROGRAMLAMA

	ProductID	Name
1	1	Adjustable Race
2	2	Bearing Ball
3	3	BB Ball Bearing
4	4	Headset Ball Bearings

Sorgu sonucu dönen kayıtlardan görebileceğiniz gibi bu sorgu, 1 ile 4 değerlerini de kapsamaktadır.

Production.Product tablomuzdaki 320 ile 400 ProductID değerine sahip kayıtları listeleyelim.

SELECT

ProductID, Name

FROM

Production.Product

WHERE

ProductID BETWEEN 320 AND 400;

	ProductID	Name
1	320	Chainring Bolts
2	321	Chainring Nut
3	322	Chainring
4	323	Crown Race
5	324	Chain Stays
6	325	Decal 1
7	326	Decal 2

Between ile gerçekleştirdiğimiz işlemi, AND operatörü ile de yapabiliriz.

Bu örneğimizi farklı bir yöntem ile gerçekleştirelim.

SELECT

ProductID, Name

FROM

Production.Product

WHERE

ProductID >= 320 AND ProductID <= 400;</pre>

	ProductID	Name	
1	320	Chainring Bolts	
2	321	Chainning Nut	
3	322	Chainring	
4	323	Crown Race	
5	324	Chain Stays	
6	325	Decal 1	
7	326	Decal 2	

NOT operatörünü kullanarak **BETWEEN** ile belirtilen kayıtları içermeyen sonuçları da listeleyebiliriz.

BETWEEN Örneğimizin WHERE kısmını değiştirerek NOT işlemini uygulayalım.

ProductID NOT BETWEEN 320 AND 400;

IN VE NOT IN

IN operatörü, sütun içerisinde bir ya da birden fazla belirli kayıt aramak için kullanılır. Aranmak istenen kayıtlar IN (bir, iki, ...) içerisinde virgül ile ayrılarak belirtilir.

Production.Product tablomuzda 1, 2, 3 ve 316 ProductID değerine sahip kayıtlarımızı listeleyelim.

SELECT
ProductID, Name
FROM
Production.Product
WHERE
ProductID IN(1, 2, 3, 316);

	ProductID	Name
1	1	Adjustable Race
2	2	Bearing Ball
3	3	BB Ball Bearing
4	316	Blade

Sorgumuzun IN() kısmında belirtilen kayıtların veritabanında karşılığı olmadığı durumlarda, bulunamayan kayıtlar sorgu dışı bırakılır ve bulunan kayıtlar listelenir.

IN ile gerçekleştirdiğimiz sorguyu, or karşılaştırma operatörü ile de gerçekleştirebiliriz.

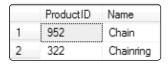
SELECT
ProductID, Name
FROM
Production.Product
WHERE
ProductID = 1 OR
ProductID = 2;

	ProductID	Name
1	1	Adjustable Race
2	2	Bearing Ball

IN operatörü ile metinsel arama da yapılabilir.

Name sütununda Chain ve Chairing isimli ürünleri listeleyelim.

SELECT
ProductID, Name
FROM
Production.Product
WHERE
Name IN('Chain', 'Chainring');

IN ile birlikte NOT operatörünü kullanarak belirtilen kayıtların dışındaki tüm kayıtlar listelenebilir.

SELECT
ProductID, Name
FROM
Production.Product
WHERE
ProductID NOT IN(1, 2, 3, 316);

	ProductID	Name
1	1004	% 20 indirimli ürün
2	461	Advanced SQL Server
3	879	All-Purpose Bike Stand
4	712	AWC Logo Cap
5	877	Bike Wash - Dissolver
6	843	Cable Lock
7	952	Chain

IN operatörünü bir değeri birkaç farklı sütun içerisinde aramak için de kullanabiliriz.

'Chairing' değerini Name ve Color sütunları içerisinde arayarak eşleşen kayıtları listeleyelim.

```
SELECT
ProductID, Name
FROM
Production.Product
WHERE
'Chainring' IN(Color, Name);
```

	ProductID	Name
1	322	Chainning

Aynı işlemi bir tarih aramak için de kullanabiliriz.

'2008-03-11 10:01:36.827' tarih değerini SellStartDate Ve ModifiedDate sütunlarında arayarak sonuçları listeleyelim.

```
SELECT
ProductID, Name
FROM
Production.Product
WHERE
'2008-03-11 10:01:36.827' IN(SellStartDate, ModifiedDate);
```

	ProductID	Name	
1	1	Adjustable Race	
2	2	Bearing Ball	
3	3	BB Ball Bearing	
4	4	Headset Ball Bearings	
5	316	Blade	
6	317	LL Crankam	
7	318	ML Crankam	

AdventureWorks veritabanında neredeyse tüm kayıtlar, aynı ModifiedDate değerine sahip olduğu için, bu sorgu sonucunda 500 civarında kayıt listelenecektir. Gerçek uygulamalarda saniye ve salise bilgisinin de aynı olduğu çok fazla kayıt bulunmaz.

SQL SERVER'DA NULL VE BOŞLUK KAVRAMI

SQL Server'da boşluk ve NULL kavramı önemlidir. Bazen NULL değerleri görüntülemek isterken, bazen de bu değerleri manipüle ederek uygulamamızı hata ve NULL değer görünümünden kurtarmak isteriz. Bu ve bu gibi durumlarda müdahale edebilmek için boşluk ve NULL kavramına hakim olmalıyız.

METINSEL DEĞERLER İLE NULL KULLANIMI

SQL Server'da metinsel bir değer ile NULL'ü birleştirmek varsayılan olarak mümkün değildir. İki metinsel değeri NULL ile birleştirerek bunu deneyelim.

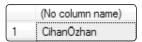
Sonuç olarak geri dönüşün NULL olduğunu görüyoruz. Peki gerçekten birleştirmemiz gerektiği bir durum söz konusu olursa ne yapmalıyız?

SQL Server her ne kadar bu tür durumlarda varsayılan destek sunmasa da bazı esnekliklere sahiptir.

Bir NULL ile metinsel değer birleştirme işlemi için aşağıdaki komutu çalıştırmanız yeterlidir.

SET CONCAT_NULL_YIELDS_NULL OFF;

Şimdi tekrar aynı birleştirme sorgusunu çalıştırdığımızda istediğimiz sonucun görüntülenmesini sağlamış oluruz.

Bu özelliğin varsayılan değerine geri dönmesi için off yerine on yazmanız yeterlidir.

SET CONCAT NULL YIELDS NULL ON;

SPACE FONKSIYONU

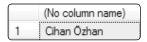
SQL Server'da veriler arasında boşluk bırakmak için kullanılan fonksiyondur. Metinsel işlemlerde kullanmak için geliştirilmiştir. Nümerik bir değer ile metinsel bir değer birleştirilmesinde kullanılmaz. SPACE fonksiyonu, aldığı parametre değeri kadar boşluk karakteri oluşturur.

Söz Dizimi:

```
SPACE ( ifade );
```

İki metinsel değeri aralarında bir boşluk karakteri bırakarak birleştirelim.

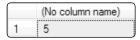
```
SELECT 'Cihan' + SPACE(1) + 'Özhan';
```


10 karakter boşluk bırakmak için SPACE (10) yazmanız yeterlidir.

Aynı fonksiyonu nümerik değerler ile kullanırsak aralarına boşluk bırakarak birleştirmez, iki nümerik değeri toplayarak sonucu ekrana yazar.

SELECT
$$1 + SPACE(1) + 4;$$

İki nümerik değer ile **space** fonksiyonu kullanılırken değerlerden herhangi birinin tek tırnaklar içerisinde yazılmış olması bu değerlerin toplanmamasına ve hata vermesine sebep olmaz. SQL Server varsayılan olarak tek tırnakları görmezden gelir ve nümerik bir değer olarak algılar.

Bir nümerik ile bir metinsel değer birleştirilmek istendiğinde ise hata verecektir.

```
SELECT 'DIJIBIL' + SPACE(5) + 2013; -- Hata
```

Bu birleştirme işleminin gerçekleştirilebilmesi için tür dönüşümü gerektiğini bildiren bir hata alınır.

Conversion failed when converting the varchar value 'DIJIBIL' to data type int.

SORGULARDA NULL DEĞER İŞLEMLERİ

Genelde SQL Server'a yeni başlayanlar için NULL kavramı zor ve yanlış anlaşılabilmektedir. NULL değeri bir alanda boşluk dahil hiç bir verinin bulunmadığını belirtir. Çünkü boşluk bilgisayar dilinde bir değere sahiptir ve bir varlığa sahiptir. NULL kavramı bilinmezlik anlamına gelir ve NULL olan iki değer birbiriyle eşitlik ya da benzeri bir işleme tabi tutulamaz.

Geliştirilen yazılım ve raporlama gibi veritabanı kayıtlarının işlenerek yönetildiği uygulamalarda NULL kayıtlar, kullanılmadığı ya da doğru kullanılmadığı takdirde hem geliştirme aşamasında hatalara sebep olabilir, hem de son kullanıcı açısından NULL yazısının bir anlamı olmayacağı için NULL yerine farklı değerler gösterilerek kullanışlı bir işlev kazandırılabilir. Uygulamalarda görülen "Kayıt Bulunamadı" gibi metinler NULL kayıtların son kullanıcıya gösterilmesi için iyi bir örnek olabilir.

Microsoft, NULL ile ilgili işlemleri SQL Server'da yönetebilmek için bazı operatör ve fonksiyonlar geliştirmiştir.

IS NULL OPERATÖRÜ

SQL Server'da sütunlar içerisinde NULL olan kayıtların birbiriyle eşitlik gibi sorgulama yapılamayacağını öğrenmiştik. Ancak sorgularımızda NULL kayıtları listeleyebilmek için geliştirilmiş bazı komutlar mevcuttur.

IS NULL operatörü WHERE filtresiyle birlikte kullanılarak NULL olan kayıtları listeler.

Söz Dizimi:

```
SELECT sutun ismil [, sutun ismi2, ...]
FROM tablo ismi
WHERE sutun ismi IS [NOT] NULL
```

Production. Product tablosundaki Size sütunu NULL olan kayıtları listeleyelim.

SELECT ProductID, Name, Size FROM Production.Product WHERE Size IS NULL;

	ProductID	Name	Size
1	1	Adjustable Race	NULL
2	2	Bearing Ball	NULL
3	3	BB Ball Bearing	NULL
4	4	Headset Ball Bearings	NULL
5	316	Blade	NULL
6	317	LL Crankam	NULL
7	318	ML Crankam	NULL

Sorgu sonucunda Size sütun değeri NULL olan kayıtlar listelenmiştir. Siz de bu örneği Color ve Weight sütunları üzerinde kullanarak test edebilirsiniz.

Aynı sorgunun NOT kullanımı için aşağıdaki şekilde değiştirmeniz yeterli olacaktır.

Size IS NOT NULL

	ProductID	Name	Size
1	680	HL Road Frame - Black, 58	58
2	706	HL Road Frame - Red, 58	58
3	709	Mountain Bike Socks, M	M
4	710	Mountain Bike Socks, L	L
5	713	Long-Sleeve Logo Jersey, S	S
6	714	Long-Sleeve Logo Jersey, M	M
7	715	Long-Sleeve Logo Jersey, L	L

ISNULL FONKSIYONU

NULL değerler için kullanılan ve iki parametre alan NULL değer fonksiyonudur. İlk parametre olarak kontrol edilecek değeri alır ve NULL olduğu takdirde ikinci parametre olarak verilen değeri döndürür.

Söz Dizimi:

```
ISNULL(kontrol edilecek deger, NULL ise verilecek deger)
```

Production. Product tablomuzda Color sütunu üzerinde bir NULL kontrolü yapalım ve eğer kayıt NULL ise listelemede "Renk Yok" yazarak listeletelim.

```
SELECT
ProductID, Name, Color,
ISNULL(Color, 'Renk Yok') AS Renk
Production. Product;
```

	ProductID	Name	Color	Renk
1	1	Adjustable Race	NULL	Renk Yok
2	2	Bearing Ball	NULL	Renk Yok
3	3	BB Ball Bearing	NULL	Renk Yok
4	4	Headset Ball Bearings	NULL	Renk Yok
5	316	Blade	NULL	Renk Yok
6	317	LL Crankam	Black	Black
7	318	ML Crankam	Black	Black

Production.Product tablomuzda ürünlerin ağırlık bilgisini tutan Weight sütununu ISNULL() ile NULL kontrol işlemine tabi tutalım. Eğer ağırlık bilgisi NULL ise sorgu sonucu olarak varsayılan değer 10 verelim.

```
SELECT
Weight,
 ISNULL (Weight, 10)
FROM
 Production. Product;
```

	Weight	(No column name)
1	NULL	10.00
2	NULL	10.00
3	NULL	10.00
4	NULL	10.00
5	NULL	10.00
6	NULL	10.00
7	NULL	10.00

ISNULL() fonksiyonunu gruplama fonksiyonları ile de kullanabiliriz. Örneğin; yukarıdaki sorgunun sonucunu bir **AVG()** fonksiyonuna aktaralım.

```
SELECT
Weight,
AVG(ISNULL(Weight, 10))
FROM
Production.Product
GROUP BY Weight;
```

	Weight	(No column name)
1	NULL	10.000000
2	2.12	2.120000
3	2.16	2.160000
4	2.18	2.180000
5	2.20	2.200000
6	2.22	2.220000
7	2.24	2.240000

AVG() işleminde Weight değeri NULL olan kayıtların varsayılan olarak 10 olarak hesaplanması sağlanmış ve buna göre bir ortalama oluşturulmuştur.

Sales.SpecialOffer tablomuzda Description, DiscountPct Ve MinQty sütunlarını getiren, MaxQty sütununu da NULL kontrolü yaparak, eğer NULL var ise, 0.00 varsayılan nümerik değeri gösterecek SQL sorgumuzu yazalım.

```
SELECT
Description, DiscountPct, MinQty,
ISNULL (MaxQty, 0.00) AS 'Max Miktar'
FROM
Sales.SpecialOffer;
```

	Description	DiscountPct	MinQty	Max Miktar
1	No Discount	0,00	0	0
2	Volume Discount 11 to 14	0,02	11	14
3	Volume Discount 15 to 24	0,05	15	24
4	Volume Discount 25 to 40	0,10	25	40
5	Volume Discount 41 to 60	0,15	41	60
6	Volume Discount over 60	0,20	61	0
7	Mountain-100 Clearance Sale	0,35	0	0

COALESCE FONKSIYONU

Aldığı parametrelerden NULL olmayan ilk ifadeyi döndürür. SQL Server' da yoğun olarak kullanılmayan fonksiyonlardandır.

Söz Dizimi:

```
COALESCE ( ifade1, ifade2 [ ...n ] )
```

Production. Product tablosunda bulunan Color sütunu değerleri üzerinde COALESCE () fonksiyonunu kullanalım. Eğer Color sütununda herhangi bir renk değeri girilmemiş ise "Renk Yok" yazmasını istiyoruz.

```
SELECT
 ProductID, Name,
 COALESCE (Color, 'Renk Yok') AS Renk
FROM
 Production. Product;
```

	ProductID	Name	Renk
1	1	Adjustable Race	Renk Yok
2	2	Bearing Ball	Renk Yok
3	3	BB Ball Bearing	Renk Yok
4	4	Headset Ball Bearings	Renk Yok
5	316	Blade	Renk Yok
6	317	LL Crankam	Black
7	318	ML Crankam	Black

Şimdi de Person.Person tablosundan Title, FirstName, MiddleName ve LastName sütunlarını getirelim. Ve bu sütunlardan Title ile MiddleName sütunlarına kayıt girilmemiş ise, boş sütunlarda Kayıt Yok yazsın.

```
SELECT

COALESCE(Title,'Kayıt Yok'),

FirstName,

COALESCE(MiddleName,'Kayıt Yok'),

LastName

FROM

Person.Person;
```

	(No column name)	FirstName	(No column name)	LastName
1	Kayit Yok	Ken	J	Sánchez
2	Kayit Yok	Temi	Lee	Duffy
3	Kayit Yok	Roberto	Kayit Yok	Tamburello
4	Kayit Yok	Rob	Kayit Yok	Walters
5	Ms.	Gail	A	Erickson
6	Mr.	Jossef	Н	Goldberg
7	Kavit Yok	Dylan	A	Miller

ISNULL() fonksiyonundan bazı farkları vardır. ISNULL() fonksiyonunun aksine COALESCE() birden fazla parametre alabilir. Ayrıca COALESCE() fonksiyonu ANSI standardı olup, diğer veritabanı yönetim sistemlerinde de kullanılabilirken, ISNULL() SQL Server' a özgü bir fonksiyondur.

Şimdi coalesce () fonksiyonunun birden fazla parametre ile nasıl çalıştığına bir örnek verelim.

Production. Product tablomuzdan Name, Class, Color Ve ProductNumber sütunlarını çekiyoruz. Bu sütunların yanında COALESCE() fonksiyonunu kullanarak 3 parametreli bir istek yaptığımız 4. sütunu da ekliyoruz. Bu isteğimiz sonucunda 4. sütuna sahip oluyoruz. Bu sütuna ilk olarak Class sütunundan veri gelmesini eğer Class sütunu NULL ise Color sütunundan gelmesini, Color sütunu da NULL ise ProductNumber sütunundan veri getirilerek 4. sütunumuzun doldurulmasını istiyoruz.

```
SELECT
    Name, Class, Color, ProductNumber,
    COALESCE (Class,
              Color,
              ProductNumber) AS FirstNotNull
FROM Production. Product;
```

	Name	Class	Color	ProductNumber	First Not Null
1	Adjustable Race	NULL	NULL	AR-5381	AR-5381
2	Bearing Ball	NULL	NULL	BA-8327	BA-8327
3	BB Ball Bearing	NULL	NULL	BE-2349	BE-2349
4	Headset Ball Bearings	NULL	NULL	BE-2908	BE-2908
5	Blade	NULL	NULL	BL-2036	BL-2036
6	LL Crankam	L	Black	CA-5965	L
7	ML Crankam	M	Black	CA-6738	M

Bu işlemimizin sonucunda görüntülenecek kayıtların listeleme sırasında, karışmaması için aşağıdaki gibi fonksiyon içerisinde parametreleri string değerler ile birleştirerek daha anlaşılabilir sorgu sonucu elde edebiliriz.

```
SELECT
    Name, Class, Color, ProductNumber,
    COALESCE ('Class : ' + Class,
              'Color : ' + Color,
              'ProductNumber : ' + ProductNumber) AS FirstNotNull
FROM Production. Product;
```


NULL işlemlerinde genel olarak COALESCE() yerine ISNULL() kullanılmaktadır. Ancak işlem için birden fazla parametre alabilecek bir sorguya ihtiyacınız varsa, seçiminiz COALESCE () olmalıdır.

NULLIF FONKSIYONU

İki parametre alan ve bu iki parametrenin değerleri aynı ise, geriye NULL değer döndüren fonksiyondur. Eğer parametrelerin değeri eşit değil ise ilk aldığı parametreyi geri döndürür.

Söz Dizimi:

```
NULLIF( ifade1, ifade2 );
```

Production. Product tablomuzda MakeFlag Ve FinishedGoodsFlag sütunlarını isteyip 3. sütun olarak da bu iki sütunu NULLIF() fonksiyonu ile karşılaştırıp eşit olup olmadığını kontrol ediyoruz. Eğer değerler eşit ise NULL değer, değil ise ilk parametrenin değerini döndürür.

```
SELECT

MakeFlag, FinishedGoodsFlag,

NULLIF(MakeFlag, FinishedGoodsFlag) AS 'Eşitse Null'
FROM

Production.Product

WHERE

ProductID < 10;
```

	MakeFlag	FinishedGoodsFlag	Eşitse Null
1	0	0	NULL
2	0	0	NULL
3	1	0	1
4	0	0	NULL

SELECT ILE VERILERI SIRALAMAK

SQL Server'da veriler tablolar içerisinde sütunlarda yer alır. Tablolar ise belirli düzene sahip sütunların sıralı halde sorgulanmasıyla oluşur. Bir veri gösterim (Select) sorgusu gerçekleştirildiğinde herhangi bir özel istek belirtilmediği takdirde veriler, tablodaki sütunların sırasına göre listelenir. Bu, SQL Server'ın hızlı veri listelemek için kullandığı varsayılan bir yöntemdir. Ancak istediğimiz takdirde bu sıralamaya müdahale ederek, kendi belirlediğimiz sıraya göre listeleme işlemini gerçekleştirebiliriz. Bu işleme Sort(Sorting = Sınıflandırmak) denir.

ORDER BY

SQL Server'da Sıralama işlemini gerçekleştiren komut Order By'dır.

Söz Dizimi:

SELECT	sutun_isim1, sutun_isim2
FROM	table_name
ORDER BY	siralanacak_sutun [ASC DESC];

Production. Product tablomuzdaki ürünleri Name sütununa göre listeleyelim.

SELECT ProductID, Name Production. Product ORDER BY Name;

	ProductID	Name
1	1004	% 20 indirimli ürün
2	1	Adjustable Race
3	461	Advanced SQL Server
4	879	All-Purpose Bike Stand
5	712	AWC Logo Cap
6	3	BB Ball Bearing
7	2	Bearing Ball

Listelenen kayıtların sıralamasına dikkat edin. A'dan Z'ye doğru bir sıralama gerçekleştirildi. Bu, SQL Server'ın varsayılan sıralama algoritmasıdır.

SQL Server'da iki tip sıralama yöntemi vardır. Bunlar;

ASC (Ascending)

SQL Server için varsayılan sıralama yöntemidir. Artan sırada listeleme yapar. Metinsel veri için A'dan Z'ye, nümerik veri için ise 0'dan 9'a doğru sıralama gerçekleştirir.

ASC tipinde sıralama yapmak için Order By'dan sonra özellikle bir belirtim yapmaya gerek yoktur. Ancak kod okunabilirliği açısından kullanılmasında fayda vardır.

• **DESC** (Descending)

ASC'nin tam tersidir. Azalan sırada listeleme yapar. Metinsel veri için Z'den A'ya, nümerik veri için ise 9'dan 0'a doğru sıralama gerçekleştirir.

Production.Product tablosundaki kayıtları ProductID sütununa göre artan şekilde sıralayalım.

SELECT
ProductID, Name
FROM
Production.Product
ORDER BY
ProductID ASC;

	ProductID	Name
1	1	Adjustable Race
2	2	Bearing Ball
3	3	BB Ball Bearing
4	4	Headset Ball Bearings
5	316	Blade
6	317	LL Crankam
7	318	ML Crankam

Production.Product tablosundaki kayıtları ProductID sütununa göre azalan şekilde sıralayalım.

SELECT
ProductID, Name
FROM
Production.Product
ORDER BY
ProductID DESC;

	ProductID	Name
1	1004	% 20 indirimli ürün
2	999	Road-750 Black, 52
3	998	Road-750 Black, 48
4	997	Road-750 Black, 44
5	996	HL Bottom Bracket
6	995	ML Bottom Bracket
7	994	LL Bottom Bracket

Order By ile birden fazla sütuna göre de sıralama gerçekleştirebiliriz.

SELECT ReorderPoint, Name, ProductID FROM Production.Product ORDER BY ReorderPoint, Name ASC;

	ReorderPoint	Name	ProductID
1	3	All-Purpose Bike Stand	879
2	3	AWC Logo Cap	712
3	3	Bike Wash - Dissolver	877
4	3	Cable Lock	843
5	3	Classic Vest, L	866
6	3	Classic Vest, M	865
7	3	Classic Vest, S	864

Birden fazla sıralama sütunu belirttiğimizde durum biraz karışık gibi görülebilir. Aslında gayet basittir. İlk sıralanması istediğimiz sütunda aynı olan kayıtlar olduğu durumlarda, ikinci sıradaki sıralama sütununa göre sıralama işlemi gerçekleşir.

Yukarıdaki örneğimizde ReorderPoint sütunu değerinin aynı olması halinde, Name sütununa göre sıralama işlemi gerçekleşecektir.

Sıralama işlemi için sütun isimlerini yazmak mecburiyetinde değiliz. Bunun yerine yukarıda **SELECT** sorgusunda belirtilen sütunların sıra numarasını belirterek de bir sıralama gerçekleştirilebilir.

Sütun ismine göre hazırladığımız sorguyu sütun sırasına göre tekrar çalıştıralım.

SELECT ReorderPoint, Name, ProductID Production.Product ORDER BY 3 ASC;

	ReorderPoint	Name	ProductID
1	750	Adjustable Race	1
2	750	Bearing Ball	2
3	600	BB Ball Bearing	3
4	600	Headset Ball Bearings	4
5	600	Blade	316
6	375	LL Crankam	317
7	375	ML Crankam	318

Order By 3, aslında Order By ProductID ile aynı anlama gelmektedir. 3 yerine 2 kullanılırsa, Name sütununa denk gelecektir ve sıralamayı Name sütununa göre gerçekleştirecektir.

Order By ile büyükten küçüğe ve küçükten büyüğe sıralama yapılabileceği rastgele sıralama da yapılabilir. Bu işlem için bir sistem fonksiyonu olan NEWID () kullanılabilir.

```
SELECT
ProductID, Name
FROM
Production.Product
ORDER BY
NEWID();
```

	ProductID	Name
1	932	ML Road Tire
2	892	HL Touring Frame - Blue, 54
3	831	ML Mountain Frame - Black, 44
4	810	HL Mountain Handlebars
5	359	Thin-Jam Hex Nut 9
6	482	Metal Sheet 2
7	902	LL Touring Frame - Yellow, 58

TOP OPERATÖRÜ

Yüksek miktarda kayıt içeren tablolarda belirli sayıda kayıt listelemek için kullanılır. SQL standartlarında yer alan bir komuttur. Listelenmesi istenen kayıtlar sayı olarak belirtilebileceği gibi dönen kayıtların yüzde ile oransal listelemesi de yapılabilir.

Söz Dizimi:

SELECT TOP number|percent sutunlar FROM tablo isim WHERE [condition]

Production. Product tablomuzdan dönen ilk 5 kaydı listeleyelim.

SELECT TOP 5 * FROM Production. Product;

$\overline{}$	ProductID	Name	Product Number	MakeFlag	FinishedGoodsFlag	Color	SafetyStockLevel	ReorderPoint	StandardCost	ListPrice
1	1	Adjustable Race	AR-5381	0	0	NULL	1000	750	0,00	0,00
2	2	Bearing Ball	BA-8327	0	0	NULL	1000	750	0,00	0,00
3	3	BB Ball Bearing	BE-2349	1	0	NULL	800	600	0,00	0,00
4	4	Headset Ball Bearings	BE-2908	0	0	NULL	800	600	0,00	0,00
5	316	Blade	BL-2036	1	0	NULL	800	600	0,00	0,00

TOP operatörü ile yüzde kullanarak dönen kayıtların yüzde ile belirtilen kısmını da listeleyebiliriz.

SELECT TOP 1 PERCENT * FROM Production.Product;

	ProductID	Name	ProductNumber	MakeFlag	FinishedGoodsFlag	Color	SafetyStockLevel	ReorderPoint	StandardCost	ListPrice
1	1	Adjustable Race	AR-5381	0	0	NULL	1000	750	0,00	0,00
2	2	Bearing Ball	BA-8327	0	0	NULL	1000	750	0,00	0,00
3	3	BB Ball Bearing	BE-2349	1	0	NULL	800	600	0,00	0,00
4	4	Headset Ball Bearings	BE-2908	0	0	NULL	800	600	0,00	0,00
5	316	Blade	BL-2036	1	0	NULL	800	600	0,00	0,00
6	317	LL Crankam	CA-5965	0	0	Black	500	375	0,00	0,00

TOP 1 PERCENT bölümü, tüm ürünlerin %1'i kadarını listelemeyi belirtir.

Aynı sorgu yöntemi ile bir filtre de oluşturulabilir. Bu sayede istenilen kriterlerdeki kayıtlar arasında bir TOP işlemi gerçekleştirilir.

'c' ile başlayan ürünleri bularak dönen kayıtlardan 5 tanesini listeleyelim.

SELECT TOP 5 * FROM Production. Product WHERE Name LIKE 'C%';

	ProductID	Name	Product Number	MakeFlag	FinishedGoodsFlag	Color	SafetyStockLevel	ReorderPoint	StandardCost	ListPrice
1	320	Chainning Bolts	CB-2903	0	0	Silver	1000	750	0,00	0,00
2	321	Chainning Nut	CN-6137	0	0	Silver	1000	750	0,00	0,00
3	322	Chainring	CR-7833	0	0	Black	1000	750	0,00	0,00
4	323	Crown Race	CR-9981	0	0	NULL	1000	750	0,00	0,00
5	324	Chain Stays	CS-2812	1	0	NULL	1000	750	0,00	0,00

TOP FONKSIYONU

T-SQL fonksiyonlarından biri olan TOP fonksiyonu, TOP operatörü ile benzer şekilde çalışır. Order By ile birlikte kullanılır.

Söz Dizimi:

TOP (expression) PERCENT WITH TIES

Production. Product tablosundaki kayıtların ilk 5 tanesini, ProductID sütununa göre listeleyerek sıralayalım.

SELECT

TOP(5) WITH TIES *

FROM

Production.Product

ORDER BY

ProductID:

	ProductID	Name	Product Number	MakeFlag	FinishedGoodsFlag	Color	SafetyStockLevel	ReorderPoint	StandardCost	ListPrice
1	1	Adjustable Race	AR-5381	0	0	NULL	1000	750	0,00	0,00
2	2	Bearing Ball	BA-8327	0	0	NULL	1000	750	0.00	0,00
3	3	BB Ball Bearing	BE-2349	1	0	NULL	800	600	0,00	0,00
4	4	Headset Ball Bearings	BE-2908	0	0	NULL	800	600	0,00	0,00
5	316	Blade	BL-2036	1	0	NULL	800	600	0,00	0,00

Production.Product tablosundaki kayıtların ilk %5'lik kısmını ProductID sütununa göre listeleyelim.

SELECT

TOP(5) PERCENT WITH TIES *

FROM

Production.Product

ORDER BY

ProductID;

	ProductID	Name	ProductNumber	MakeFlag	FinishedGoodsFlag	Color	SafetyStockLevel	ReorderPoint	StandardCost	ListPrice
1	1	Adjustable Race	AR-5381	0	0	NULL	1000	750	0,00	0,00
2	2	Bearing Ball	BA-8327	0	0	NULL	1000	750	0,00	0,00
3	3	BB Ball Bearing	BE-2349	1	0	NULL	800	600	0,00	0,00
4	4	Headset Ball Bearings	BE-2908	0	0	NULL	800	600	0,00	0,00
5	316	Blade	BL-2036	1	0	NULL	800	600	0,00	0,00
6	317	LL Crankam	CA-5965	0	0	Black	500	375	0,00	0,00
7	318	ML Crankam	CA-6738	0	0	Black	500	375	0,00	0,00

Bu sorguda bize yüzde özelliğini kazandıran PERCENT komutudur.

TABLOLARI BİRLEŞTİRMEK

İlişkisel verilerde farklı tablolarda yer alan ve birbirini tamamlayan kayıtların tek bir tabloymuş gibi sorgu sonucunda birleştirerek listeleme işlemleri JOIN ifadeleri ile gerçekleştirilir.

Bir tablo kendisi ile birleştirilebileceği gibi farklı birden fazla tablo ile de birleştirilebilir. Birleştirme işleminde istenen işleme göre farklı yaklaşımlar mevcuttur. Bu yaklaşımların tamamını karşılamak için JOIN'ler kendi içerisinde farklı isimlendirmeler ve farklı komutlara sahiptir.

Örneğin; e-ticaret sisteminde, müşterilerin siparişlerini tutan tablo ile müşteri tablosu birleştirilerek müşterinin hangi ürünleri sipariş ettiğini, hatta hangi kategorilerdeki ürünlere karşı daha fazla satın alma işlemini gerçekleştirdiği gibi bilgileri listelemek için kullanılabilir.

lleri seviye veritabanı programlama için Join'ler vazgeçilmez ve önem arz eden konulardan biridir. Genel olarak veritabanı programlamada kavram açısından karıştırılan bir konu olması nedeni ile bu konuya geniş yer ayırarak detaylı örnek ve analizler gerçekleştireceğiz.

JOIN'ler, her ne kadar karmaşık yapılara sahip olabilse de temel söz dizimi şu şekildedir.

```
SELECT sutun_ismi1[, sutun_ismi2, ...]
FROM tablo_ismi1 [, tablo_ismi2, ...]
WHERE tablo_ismi1.sutun_ismi1 = tablo_ismi2.sutun_ismi2
...
```

Bu Join kullanımı, klasik Join modelidir. Karmaşık olmayan, ancak ileri seviye uygulamalarda çok kullanılmayan temel bir Join yapısıdır. Ansı standartlarında bir Join söz dizimi olduğu için SQL Server'da desteklemektedir.

KLASİK JOIN

WHERE cümleciği ile gerçekleştirilen bu JOIN, ANSI standartlarında ve yukarıda belirttiğimiz söz dizimine sahip olan JOIN yöntemidir. SQL Server klasik JOIN'i bir INNER JOIN olarak işleme alır.

Satılan ürünleri listeleyelim.

```
SELECT SOD.ProductID, P.Name
FROM Sales.SalesOrderDetail AS SOD, Production.Product AS P
WHERE SOD.ProductID = P.ProductID;
```

	ProductID	Name
1	707	Sport-100 Helmet, Red
2	707	Sport-100 Helmet, Red
3	707	Sport-100 Helmet, Red
4	707	Sport-100 Helmet, Red
5	707	Sport-100 Helmet, Red
6	707	Sport-100 Helmet, Red
7	707	Sport-100 Helmet, Red

Bu sorgu ile satılan tüm ürünler listelenir. Ürün birden fazla satılmış da olsa satıldığı kadar kayıt listelenecektir.

Geliştirilmesi en kolay JOIN yöntemidir. Temel kullanımı kavrayabilmek için birleştirmek istediğiniz iki tabloyu da inceleyebilirsiniz.

Örneğin, yukarıdaki sorguda Sales.SalesOrderDetail ve Production. Product tabloları kullanıldı. Bu işlemde belirlememiz gereken öncelik hangi sütunların birleştirileceğidir.

İki tabloyu da alt alta tek seferde çalıştırarak tablo yapısını inceleyebilirsiniz.

```
SELECT * FROM Sales.SalesOrderDetail
SELECT * FROM Production.Product
```

	SalesOrderIE) SalesOrderDet	ailID CamierTra	ckingNumber	OrderQty	Product	ID Sp	ecialOfferID	UnitPr	rice	UnitPrice	Discount	
1	43659	1	4911-403	C-98	1	776	1		2024	,994	0,00		
2	43659	2	4911-403	C-98	3	777	1		2024	994	0,00		
3	43659	3	4911-403	C-98	1	778	1		2024	994	0,00		+
4			III									F	
	ProductID	Name	ProductNumber	MakeFlag	FinishedGoo	dsFlag	Color	SafetyStock	Level	Reo	rderPoint	Standar	nc 🔺
1	1	Adjustable Race	AR-5381	0	0		NULL	1000		750		0,00	
2	2	Bearing Ball	BA-8327	0	0		NULL	1000		750		0,00	
3	3	BB Ball Bearing	BE-2349	1	0		NULL	800		600		0,00	
4	4	Headset Ball B	BE-2908	0	0		NULL	800		600		0,00	
5	316	Blade	BL-2036	1	0		NULL	800		600		0,00	

Bu sorgu sonucunda iki tablodaki verilerde alt alta listelenecektir. Birleştirmek istenen sütunlar belirlenerek sorgu şu şekilde yazılabilir.

• Birleştirmek istenen sütunlar belirlenir.

Sales.SalesOrderDetail tablosundaki ProductID sütunu ile Production. Product içerisindeki Name sütunu birleştirilecek.

Yani aşağıdaki gibi, şema_ismi.tablo_ismi.sütun_ismi olarak nitelendirebiliriz.

```
Sales.SalesOrderDetail.ProductID - Production.Product.Name
```

 Tablo isimlendirmesi uzun olacağı için basit bir sorgu bile çok karmaşık hal alabilir. Bu nedenle tabloları takma ad ile isimlendirin.

```
FROM Sales.SalesOrderDetail AS SOD, Production.Product AS P
```

Artık bir önceki uzun isimlendirme şu şekilde olacaktır.

```
SOD.ProductID - P.Name
```

• Son olarak belirlenen ve kısaltılan isimler ile birlikte WHERE cümleciğinde tabloları eşitleyin.

```
WHERE SOD.ProductID = P.ProductID
...
```

JOIN işleminin temel mantığı bundan ibarettir. JOIN işlemini zorlaştıran şey sorgu yapısı değil, birleştirilecek tabloların çokluğu ve listelenmek istenen verinin karmaşık özelliklere sahip olmasıdır.

SQL SERVER'DA JOIN MIMARISI

SQL Server performans ve sonuç olarak en iyi işlemi gerçekleştirecek Join'i kendisi belirler.

SQL Server, JOIN sorgularını oluşturmak için şu alt seviye JOIN yöntemlerini kullanır.

- Merge Join: Birinci tablodan bir kayda karşılık ikinci tablodan alınan kaydın ilişkili olması şartı ile çalışır.
- Hash Join: Tablolardan her ikisinde de uygun bir indeks bulunamazsa ya da WHERE cümleciği yer alıyorsa kullanılır.
- Nested Loop Join: Birleştirilecek iki tablodan az kaydı olan tablo dışarıdaki, çok olan tablo içerideki döngü gibi çalışır. Adından da anlaşılacağı gibi iç içe iki döngü gibi çalışır.

SQL Server'da JOIN işlemlerini bu 3 yöntemden birine göre çalıştırmak için özel ayar belirtilebilir.

Ayar belirtme işlemi için Join sorgusunun altına şu şekilde bildirim yapılır.

```
OPTION (MERGE JOIN)
```

Örnek:

	CountryRegionCode	StateProvinceCode	TaxType	TaxRate
1	CA	AB	1	14,00
2	CA	AB	2	7,00
3	US	AK	NULL	NULL
4	US	AL	NULL	NULL
5	US	AR	NULL	NULL
6	AS	AS	NULL	NULL
7	US	AZ	1	7,75

Diğer yöntemlerde aynı şekilde kullanılabilir.

OPTION (LOOP JOIN)

ya da

OPTION (HASH JOIN)

INNER JOIN

İki tablo arasında birleştirme yaparken, her iki tabloda da yer alan değerler seçilir. Tablolardan sadece birinde yer alıp, diğerinde ilişkili değer bulunmayan kayıtlar seçilmez. JOIN yöntemlerinde en çok kullanılan tablo birleştirme vöntemidir.

Personellerin ad, soyad, personel türü ve telefon numarası bilgilerini listeleyelim.

SELECT P.FirstName, P.LastName, P.PersonType, PP.PhoneNumber FROM Person.Person AS P INNER JOIN Person.PersonPhone AS PP ON P.BusinessEntityID = PP.BusinessEntityID;

	First Name	LastName	Person Type	PhoneNumber
1	Ken	Sánchez	EM	697-555-0142
2	Temi	Duffy	EM	819-555-0175
3	Roberto	Tamburello	EM	212-555-0187
4	Rob	Walters	EM	612-555-0100
5	Gail	Erickson	EM	849-555-0139
6	Jossef	Goldberg	EM	122-555-0189
7	Dylan	Miller	EM	181-555-0156

Bu tablo birleştirme işleminde Person.Person ve Person.PersonPhone tablolarında ortak sütun olan BusinessEntityID sütunları üzerinden birleştirme işlemi gerçekleştirerek, her iki sütunda da birbiri ile eşleşen kayıtları listeledik. İki sütunu da birleştirdiğimiz için, her iki sütundan da istediğimiz sütunları takma isimlerini kullanarak sonuç listemize ekledik.

JOIN işleminde bir ya da birden fazla tablo birleştirilebilir. SQL Server aynı anda 256 tabloyu Join ile birleştirebilir.

Genel kullanılan join türü inner join olsa da, bazı sorgu örneklerinde, sadece Join komutunun kullanıldığını görmüş olabilirsiniz. INNER yazılmadan, sadece Join kullanılan birleştirme işlemlerinde SQL Server, inner join işlemi gerçekleştirir. Yani Join ile inner join aynı yöntem ile çalışır.

DUTER JOIN

Aynı anda her iki tabloda da yer almayan kayıtları listelemek için kullanılır.

OUTER JOIN kendi içerisinde farklı özellikler için kullanılan 3 yan özelliğe sahiptir. Bu kullanımlar ile iki tablodan biri ya da her ikisi üzerinde bu işlemi gerçekleştirebilir.

OUTER JOIN sorgusunda kullanılan ilk tablo soldaki tablo, ikinci tablo ise sağdaki tablo olarak kabul edilir.

DUTER JOIN TIPLERI

- LEFT: Soldaki tabloda yer alan kayıtlar, sağdaki tabloda karşılıkları olmasa bile aetirilirler.
- RIGHT: Sağdaki tabloda yer alan kayıtlar, soldaki tabloda karşılıkları olmasa bile getirilirler.
- FULL: Soldaki ve sağdaki tabloda karşılıklı olarak eşit satırı olmayan kayıtlar getirilir.

LEFT OUTER JOIN

Birleştirilen iki tablodan soldaki (birinci tablo) tabloda bulunan tüm kayıtlar getirilir. Sağdaki (ikinci tablo) tabloda ise soldaki tablo ile ilişkili ve eşleşen kayıtlar getirilir.

```
SELECT S.CountryRegionCode, S.StateProvinceCode,
      T.TaxType, T.TaxRate
FROM Person.StateProvince AS S
LEFT OUTER JOIN Sales.SalesTaxRate AS T
ON S.StateProvinceID = T.StateProvinceID;
```

	CountryRegionCode	StateProvinceCode	TaxType	TaxRate
1	CA	AB	1	14,00
2	CA	AB	2	7,00
3	US	AK	NULL	NULL
4	US	AL	NULL	NULL
5	US	AR	NULL	NULL
6	AS	AS	NULL	NULL
7	US	AZ	1	7,75

LEFT OUTER JOIN ile gerçekleştirdiğimiz bu sorguyu INNER JOIN ile hazırlasaydık, TaxType ve TaxRate sütunlarında NULL olan kayıtlar listelenmeyecekti.

Yukarıdaki ile aynı sorguyu, sadece join kısmını değiştirerek inner join'e dönüstürebiliriz.

SELECT S.CountryRegionCode, S.StateProvinceCode,
T.TaxType, T.TaxRate
FROM Person.StateProvince AS S
INNER JOIN Sales.SalesTaxRate AS T
ON S.StateProvinceID = T.StateProvinceID;

	CountryRegionCode	StateProvinceCode	TaxType	TaxRate
1	CA	AB	1	14,00
2	CA	ON	1	14,25
3	CA	QC	1	14,25
4	CA	AB	2	7,00
5	CA	ON	2	7,00
6	CA	QC	2	7,00
7	CA	BC	3	7,00

LEFT OUTER JOIN işlemlerinde OUTER anahtar kelimesini zorunlu değildir. Sadece LEFT JOIN yazarak da kullanılabilir.

RIGHT DUTER JOIN

Birleştirilen iki tablodan sağdaki (ikinci tablo) tabloda bulunan tüm kayıtlar getirilir. Soldaki (birinci tablo) tabloda ise sağdaki tablo ile ilişkili ve eşleşen kayıtlar getirilir.

LEFT JOIN işleminde kullandığımız sorgudaü sadece LEFT kısmını RIGHT ile değiştirerek çalıştıralım.

SELECT S.CountryRegionCode, S.StateProvinceCode,
T.TaxType, T.TaxRate
FROM Person.StateProvince AS S
RIGHT OUTER JOIN Sales.SalesTaxRate AS T
ON S.StateProvinceID = T.StateProvinceID;

	CountryRegionCode	StateProvinceCode	TaxType	TaxRate
1	CA	AB	1	14,00
2	CA	ON	1	14,25
3	CA	QC	1	14,25
4	CA	AB	2	7,00
5	CA	ON	2	7,00
6	CA	QC	2	7,00
7	CA	BC	3	7,00

Sonuç olarak 29 kayıt listelenmiştir. Fark ettiyseniz **LEFT JOIN** işleminden sonra kullandığımız **INNER JOIN** sorgusu ile aynı sonucu getirmiştir.

FULL OUTER JOIN

İki tablo üzerinde hem RIGHT JOIN hem de LEFT JOIN işlemi gerçekleştirir.

İlk olarak soldaki tabloda bulunan tüm kayıtlar listelenir ve bu kayıtların sağdaki tabloda karşılıkları varsa, onlar listelenir ve karşılığı olmayanlar NULL olarak listelenir. Daha sonra sadece sağdaki tabloda olup, soldaki tabloda olmayan kayıtlarda listelenir.

	CountryRegionCode	StateProvinceCode	TaxType	TaxRate
1	CA	AB	1	14,00
2	CA	AB	2	7,00
3	US	AK	NULL	NULL
4	US	AL	NULL	NULL
5	US	AR	NULL	NULL
6	AS	AS	NULL	NULL
7	US	AZ	1	7,75

FULL OUTER JOIN kullanırken OUTER yazılmak zorunda değildir. Sadece FULL JOIN olarak kullanılabilir.

CROSS JOIN

İki tabloda yer alan kayıtları çaprazlamak için kullanılır. Bu işleme matematiksel olarak kartezyen çarpımı denir. İki tablo arasında herhangi bir ilişkilendirme olmasına gerek yoktur.

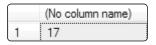
5 kayıt içeren A tablosu ile 3 kayıt içeren B isimli iki tabloda CROSS JOIN işlemi uygulandığında, sonuç listesi 5*3 kayıttan oluşacaktır.

```
SELECT p.BusinessEntityID, t.Name AS Territory FROM Sales.SalesPerson p
CROSS JOIN Sales.SalesTerritory t
ORDER BY p.BusinessEntityID;
```

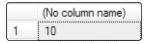
	BusinessEntityID	Territory
1	274	Northwest
2	274	Northeast
3	274	Central
4	274	Southwest
5	274	Southeast
6	274	Canada
7	274	France

Sorgu sonucunda 170 kayıt listelenecektir. CROSS JOIN işlemi uygulanan iki tablonun toplam kayıt sayılarına bakalım.

SELECT COUNT (BusinessEntityID) FROM Sales.SalesPerson;

SELECT COUNT (TerritoryID) FROM Sales.SalesTerritory;

17*10 = 170

CROSS JOIN, birinci tabloda yer alan her bir kaydı ikinci tabloda yer alan her bir kayıt ile ilişkilendirerek satırlar türetmede kullanılır. CROSS JOIN Sıklıkla kullanılan bir JOIN işlemi değildir. Ancak bazı satır türetme isteklerinde kullanılabilir.